INDEPENDENT STUDY AWARDS
ACADEMIC YEAR 2025

60th Anniversary The Graduate School Kasetsart University

GS GRADUATE SCHOOL KU KASETSART UNIVERSITY

Good Independent Study Awards

Social Sciences and Humanities Section
Master Degree Program

Mrs. Ying Amekong
Major in Early Childhood Education

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือของเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สมองพัฒนาเร็วที่สุด และเป็นหน้าต่างแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญในการวางรากฐานด้านภาษาและการรู้หนังสือ ซึ่งเป็นรากฐานของความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น จากข้อมูลสำรวจปี 2568 สะท้อนสถานการณ์ที่น่ากังวล คือ เด็กปฐมวัยไทยสูงสัยพัฒนาการล่าช้าด้านการใช้ภาษาถึงร้อยละ 75.6 และด้านการเข้าใจภาษาร้อยละ 75.3 ซึ่งสูงที่สุดในทุกด้านที่สำรวจ

ซึ่งปัญหาสำคัญอยู่ที่การจัดการเรียนรู้ เพราะห้องเรียนปฐมวัยจำนวนมากนำวิธีสอนอ่านเขียนของชั้นประถมมาใช้กับเด็กโดยตรง เช่น การท่องจำพยัญชนะและเขียนตามรอยประ ซึ่งขัดกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กอายุ 3–4 ปี ที่เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การเล่น และปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมาย แม้แนวสมดุลภาษา (Balanced Literacy) จะเป็นทางออกที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล แต่ในบริบทไทยยังไม่มีชุดสื่อที่ครูนำไปใช้ได้จริง และยังขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าได้ผลกับเด็กวัยนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-4 ปี
2. เปรียบเทียบความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือของเด็กก่อนและหลังการใช้ชุดสื่อ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- เด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี มีความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสูงขึ้นหลังใช้ชุดสื่อ ครอบคลุมทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจภาษา การแสดงออกทางภาษา การอ่านระยะเริ่มต้น ความรู้เกี่ยวกับตัวพยัญชนะ และการเขียนระยะเริ่มต้น
- ครูและผู้บริหารสถานศึกษา นำชุดสื่อไปจัดประสบการณ์ด้านภาษาได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวสมดุลภาษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568
- วงการศึกษาปฐมวัย ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการใช้ชุดสื่อตามแนวสมดุลภาษา เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสื่อและต่อยอดงานวิจัยในขั้นต่อไป

วิธีการดำเนินการศึกษา

ดำเนินการ 2 ระยะ ระยะที่ 1 ออกแบบชุดสื่อตามกรอบสมดุลภาษาของ DeGraaf (2021) และแบบจำลอง ADDIE ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2568

วิธีการดำเนินการศึกษา	กระบวนการในการศึกษา	ผลการศึกษา
ระยะที่ 1 การออกแบบและพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ ฯ	1. การศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือของเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี 2. การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ฯ 3. ตรวจสอบคุณภาพชุดสื่อการเรียนรู้ฯ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน	ชุดสื่อการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-4 ปี
ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ ฯ	1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 2. การทดลองใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ฯ กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 15 คน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ (24 กิจกรรม) 3. ประเมินผลการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ฯ ด้วยแบบประเมินความสามารถ 5 ด้าน (คะแนนเต็ม 30) แบบบันทึกของครูและผู้ศึกษา และแบบสัมภาษณ์ครู	ความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี

ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์

ผลการออกแบบและพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้

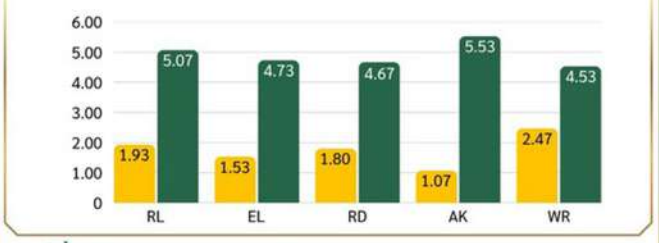
ชุดสื่อพัฒนาจากการสังเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2568 และมาตรฐานจากสิงคโปร์กับสหรัฐอเมริกา (Maryland, Michigan, Florida, Oregon) ได้กรอบความสามารถ 5 ด้าน แล้วออกแบบกิจกรรมตามแนวสมดุลภาษา 6 องค์ประกอบ ของ DeGraaf (2021) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก

ผลการทดลองใช้และประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์เนื้อหาจาก 3 แหล่ง คือ แบบบันทึกหลังจัดประสบการณ์ของครู แบบบันทึกการจัดประสบการณ์ของผู้ศึกษา และการสัมภาษณ์ครู

ข้อวิจารณ์

ประเด็น ความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือของเด็ก

คะแนนที่สูงขึ้นทุกด้านสอดคล้องกับปัจจัยที่บ่ง 3 ประการ

- เป้าหมายรู้และตรงกรอบความสามารถ ชุดสื่อสร้างจากครอบง่าย 5 ด้านที่สังเคราะห์จากหลักสูตรไทยและต่างประเทศ
- แนวสมดุลภาษา เด็กเรียนภาษาผ่านนิทาน ดาบ คำ เสียง การสนทนา และการเขียนอย่างง่าย ไม่ใช่ทุกอย่างจำแยกส่วน
- การจัดประสบการณ์ตามวัย ผ่านการเล่น สื่อรูปธรรม การชี้แนะของครู และการเรียนรู้รวมกับเพื่อน โดยเฉพาะการทำ "ซ้ำ ย้ำ ทวน" ในบรรยากาศที่ปลอดภัยและสนุก

ด้านบัญชนะบัฒนาสูงสุด สะท้อนว่าการใช้ "ชื่อของตนเอง" เป็นสะพานเชื่อมสู่สัญลักษณ์ที่ได้ผลดี ส่วนด้านการอ่านและการเขียนเป็นขั้นช้ากว่า เบาะสองอาศัยการฝึกต่อเนื่องและกลไกเชื่อมที่ยังบัฒนา

กรอบแนวคิด

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี
ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้
- การรับรู้และเข้าใจภาษา
- การแสดงออกทางภาษา
- การอ่านระยะเริ่มต้น
- ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร
- การเขียนระยะเริ่มต้น

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2566; Ministry of Education Singapore, 2022; Maryland State Department of Education, 2020; Michigan Department of Education, 2020; Florida Department of Education, 2022; Oregon Department of Education, 2022)

ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือ
ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาตามแนวคิดการเรียนรู้แต่กำเนิด (Chomshy, 1964)
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Piaget, 1952)
ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของ (Vygotsky, 1978)
ทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ (Bruner, 1966)

แนวคิดสมดุลภาษา
1. การอ่านออกเสียง
2. การอ่านร่วมกัน
3. การอ่านแบบมีการชี้แนะ
4. การอ่านอิสระ
5. การศึกษาคำและหน่วยเสียง
6. การเขียน

(DeGraaf, 2021)

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้
โดยใช้หลัก ADDIE MODEL 5 ขั้นตอน
1. การวิเคราะห์ (Analysis)
2. การออกแบบ (Design)
3. การพัฒนา (Development)
4. การนำไปใช้ (Implementation)
5. การประเมินผล (Evaluation)

(Branch, 2009)

ชุดสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี

ความสามารถด้านภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3–4 ปี

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา	ข้อเสนอแนะการนำไปใช้	ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป
ชุดสื่อตามแนวสมดุลภาษา (สื่อ 5 หมวด + คู่มือ 24 กิจกรรม) ทำให้ คะแนนเฉลี่ยของเด็กอายุ 3-4 ปี สูงขึ้นจาก 8.80 เป็น 24.53 จาก 30 คะแนน เด็กทุกคนมีคะแนนสูงขึ้น ครบ 5 ด้าน ด้านบัญชนะบัฒนามากที่สุด และ "ชื่อของตนเอง" เป็นสะบานสู่การรู้จักตัวอักษร	> ผู้บริหารสนับสนุนการจัดหาและรู้ตามแนวสมดุลภาษา > ครูศึกษาคู่มือให้ครบทุกกิจกรรม จากแผนและประเมินผลอนุบัย > ปรับสื่อให้เหมาะกับบริบทภาษา วัฒนธรรม และของชั้นของเด็ก > ออกแบบเรียนการสอน ครูครบ โดยเน้นเรื่องบัญชนะ	> บัฒนาสื่อดิจิทัลและเปรียบเทียบกับสื่อดั้งเดิม ทดลองในบริบทของภาษา/บริบทภาษา > ทูดลองกับเด็กที่มีความดูชาทางภาษาหรือมีความต้องการบุ๊เศษ > ขยายสูระดับหลักสูตรและนโยบาย

